

Mikor finanszírozza a társadalombiztosítás a HPV-vizsgálatokat?

Társadalombiztosítás által finanszírozottan a jelenleg érvényben levő rendelet alapján HPV-tesztet

- a (3-6 hónapon belül) megismételt citológiai vizsgálat után lehet végezni bizonytalan (pl: ASCUS, P3) és LSIL esetekben a további terápiás lépések eldöntésére, valamint
- szövettani mintavételt követően annak eldöntésére, hogy fennáll-e még a műtétet követően HPV-fertőzés.

A HPV-tesztet bármikor lehet kérni, ilyen esetben térítésköteles.

Miért javasolt a HPV-teszt?

- Bizonytalan citológiai leletek (pl, ASCUS, P3), LSIL és HPV-gyanú esetén a további terápiás teendők eldöntéséhez nyújt segítséget – HPV nélkül nincs méhnyakrák!
- A legújabb ajánlások szerint a szűrés legbiztosabb módszere a citológiai és a HPV-vizsgálat együtt.
- Kockázat és típus szerinti HPV-kimutatás, HPV-státusz követése: a tartós, azonos típusú magas kockázatú HPV-vel való fertőzés számít kockázati tényezőnek. Ha nincs HPV-fertőzés, és a citológiai eredmény normális, akkor 3-5 év időtartamon belül minimális a kockázata a méhnyakráknak.
- További kockázati tényezőnek számít a több HPV-típussal való egyidejű fertőzés.
- A HPV elleni vakcina beadását megelezően fontos HPV-tesztet végeztetni. Az oltás beadásakor fennálló fertőzés ellen az oltás nem nyújt védelmet!
- Terápiás műtét után a HPV-státusz követése különösen fontos!

Gyógyítható-e a HPV-fertőzés?

A HPV-fertőzés nem gyógyítható, azonban a HPV-fertőzés okozta problémák kezelhetők. A méhnyak kóros sejtelváltozásai helyi kezeléssel gyógyíthatóak (fagyasztás, kúp kímetszés, más néven konizáció, lézeres eltávolítás). Méhnyakrák esetén radikálisabb beavatkozásokra van szükség (pl.: műtét, sugárkezelés, kemoterápia). A szemölcsök kezelhetők ecseteléssel, fagyasztással, égetéssel, lézerrel, helyi immunválaszt módosító szerrel, műtéttel. A kezelések gyógyszeres immunerősítő terápiával egészíthetők ki.

Mikor segít a HPV elleni oltás?

A méhnyakrákot okozó 14 különböző HPV-típus közül a vakcinák a két leggyakoribb, a 16-os és 18-as típusok ellen nyújtanak védelmet. E két vírustípus a kialakuló méhnyakrákos megbetegedések körülbelül 70 százalékért felelős.

Az egyik forgalomban lévő HPV elleni oltás alkalmas a HPV 6-os és 11-es típusai által okozott külső genitális szemölcsök (condyloma acuminatum) megelőzésére is.

Az oltás beadása előtt nem fontos HPV-tesztet végeztetni azok számára, akik még nem kezdték meg szexuális életüket. Az oltást követően is kifejezetten javasolt citológiai, illetve HPV-szűrésre járni, mert további 12 HPV-típus okozhat rákos elváltozást.

A már szexuális életet élő nők és férfiak esetében fontos a HPV-teszt elvégzése vakcináció előtt!

- Mit tegyek hogy csökkentsem a méhnyakrák kialakulásának esélyét?
Mindenképpen járjon évente méhnyakszűrésre és kérje orvosától a HPV-vizsgálatot!
- Ne dohányozzon és éljen egészségesen!
- Használjanak óvszert mindig és megfelelően!

A férfiak és a HPV

A HPV-fertőzött férfiak többsége tünet- és panaszmentes. Bizonyos HPV-típusok azonban nemi szervi szemölcsöket okozhatnak. Más típusok hímvesző, illetve végbélrákot okozhatnak. Azok a típusok, melyek nemi szervi szemölcsöket okoznak, nem azonosak a hímvesző- illetve a végbélrákot előidéző típusokkal. A szexuálisan aktív férfiak 1 százaléka szenved nemi szervi szemölcsökben. A hímvesző rákja ritka betegség. Európában 100 000 lakosra 0,1-0,9 eset jut. A végbélrák sem gyakori betegség, különösen egészséges immunrendszerű férfiakban ritka.

Vigyázzon partnerére, hiszen a HPV-fertőzés női partnernek való átadása növelheti a méhnyakrák kialakulásának kockázatát. A férfiak HPV-tesztet bőrgyógyászoktól, urológusoktól kérhetnek.

Ha a nő HPV-fertőzött, milyen hatással lehet ez partnerére?

Ez esetben partnere is fertőzött lehet, főleg, ha hosszabb ideje együtt vannak. A szexuálisan aktív felnőttek többsége élete során HPV-fertőzötté válik. Az egészséges immunrendszerű férfiakban ritkán alakul ki betegség HPV-fertőzés következtében. Ha új partnere van, az óvszettel csökkentheti a megfertőződés lehetőségét, illetve a HPV okozta betegségek kialakulásának esélyét, de nem jelent teljes védelmet!

Ha a férfi HPV-fertőzött, milyen hatással lehet ez partnerére?

Habár a férfiak számára a vírus nem jelent nagy kockázatot, azonban női partnerüknek a méhnyakrák kialakulásáért felelős kórokozót átadhatják, ezért mindenféleképpen az óvszettel való védekezés nyújthat, ha nem is teljes körű védelmet. Nők esetében a HPV a méhnyakrák kialakulásának szempontjából kockázatot jelent, attól függően, hogy alacsony vagy magas kockázatú vírussal fertőződtek-e meg.

Mit jelent mindkettőnknek?

Partnere már évek óta hordozhatja a HPV-t. Nem lehet megmondani, hogy Ön adta át neki, vagy Ő adta át Önnek. A HPV-fertőzés nem annak a jele, hogy bármelyikük "félrelépett".

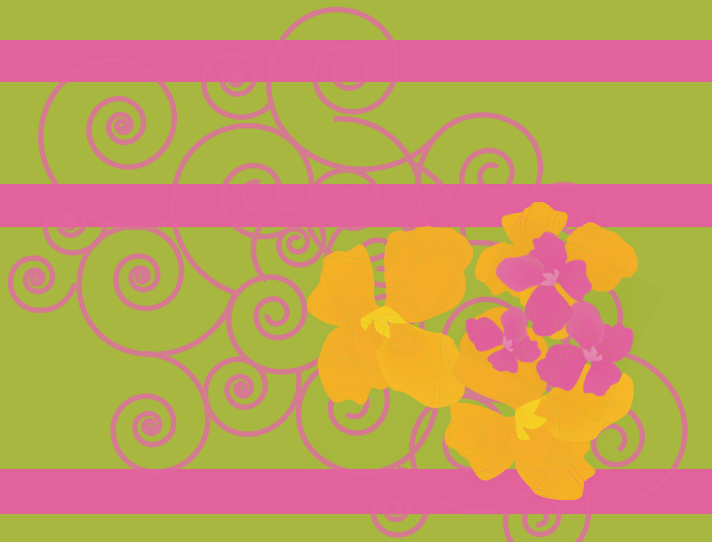
Bővebb információért keresse fel az internetes oldalakat, vagy hívja a következő telefonszámot:

(06-1) 465-0124

www.hpvteszt.hu

www.genoid.hu

A HPV és a méhnyakrák

Jobb tudni, mint megijedni!

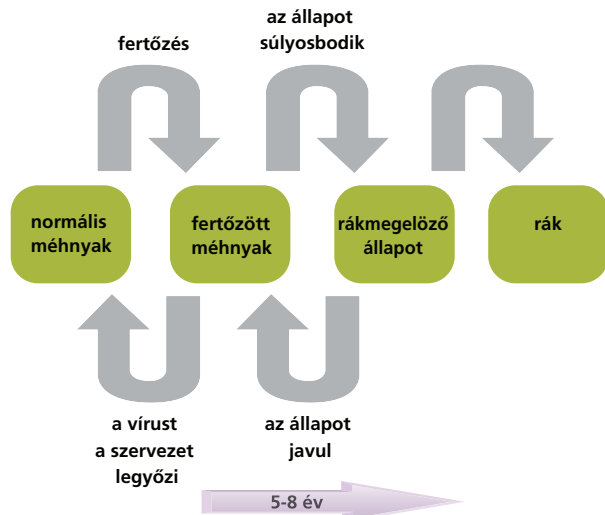
A méhnyakrák hátterében a HPV áll

Világviszonylatban és Magyarországon is a mellrák után a méhnyakrák a második leggyakoribb női daganatos megbetegedés. Közel 500 nő hal meg évente hazánkban méhnyakrák miatt, mely esetek elkerülhetőek lennének rendszeres szűréssel.

A méhnyakrák az esetek többségében tünetmentes, panaszokat is már csak előrehaladott állapotban okoz. A méhnyakrákos megbetegedés hátterében az egyik leggyakoribb szexuális úton terjedő fertőzés, a humán papillómavírus (HPV) áll.

A HPV a sejtekben olyan elváltozásokat indíthat el, melyek rákos burjánzáshoz vezethetnek. A fertőzést a szervezet legtöbbször legyőzi, azonban néhány esetben tartósan megmarad a vírus. Kóros elváltozást az azonos típusúval való hosszú időn át tartó fertőzés okozhat, éppen ezért nem kell megijedni HPV-fertőzés esetén, hanem figyelemmel kell kísérni annak lezajlását.

A fertőzést követően több év is eltelhet, mire a kóros sejtburjánzás következtében méhnyakrák alakul ki. Az időben felismert HPV-fertőzés és a méhnyakelváltozás kezelhető, a méhnyakrák 100 százalékban gyógyítható betegség.

- Rizikótényezők:
- Hormonális fogamzásgátlás
  - Dohányzás
  - Egyéb szexuális úton terjedő betegségek
  - Gyakori partnerváltás
  - HPV-típus kockázata
  - Több HPV-típus egyidejű jelenléte

Milyen problémákat okozhat a HPV nőkben?

A HPV-nek közel 100 típusa ismert, melyek közül bizonyíthatóan 14-nek van köze a méhnyakrák kialakulásához.

A típusokat felfedezésük szerint számokkal jelölik (pl. HPV 16). Rákkeltő képességük szerint három csoportba sorolhatóak: magas kockázatú (high-risk, HR), alacsony kockázatú (low-risk, LR) és nem azonosított kockázatú (non-classified, NA) csoportokba.

Alacsony kockázatú (LR)	Magas kockázatú (HR)	Nem azonosított (NA)
6, 11, 42, 43, 44/55	16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 66, 68	2a, 3, 7, 13, 26, 27, 28, 29, 30, 34, 40, 53, 54, 57, 61, 67, 70, 72, 73, 74, 81, 82, 83, 84, 87, 89, 90, 91

A magas kockázat nem azt jelenti, hogy az ilyen típusúval fertőzöttek „szinte biztos”, hogy méhnyakrákosak lesznek, hanem annyit, hogy ezek a típusok (pl. HPV 16, 18) bizonyítottan okozhatnak méhnyakrákot. A magas kockázatú típusok közül a HPV 16 és a 18 a méhnyakrákos esetek közel 70 százalékát okozza, a további 30 százalékért a többi típus felelős.

Az alacsony kockázatú típusokat a nemi szerveken kialakuló szemölcsök, az úgynevezett condylomák kialakulásáért tehetjük elsősorban felelőssé. A HPV 6, és a 11 okozza ezek 90 százalékát. A nem azonosított kockázatú típusok szerepe a méhnyakrák kialakulásában nem ismert és a jelenlegi ismeretek szerint statisztikailag minimális.

Az esetek több mint 80 százalékában a szervezet 12-15 hónap alatt legyőzi a fertőzést és akkor sem feltétlenül alakul ki a rák, ha a fertőzés fennmarad.

Hogyan folyik a méhnyakrákszűrés?

Magyarországon a méhnyakrákszűrés alkalmával citológiai, azaz sejtmintát vesznek. HPV-vizsgálatot automatikusan nem végeznek.

A minta kenet formájában eljut egy citológiai laboratóriumba, ahol azt mikroszkóp alatt megvizsgálják, és olyan sejteket keresnek, amelyek a rákot megelőző vagy rákos elváltozásra utalhatnak.

A leleten a Papanicolaou-skála (P1-2 normál, P3 bizonytalan, P4-P5 rákmegelőző, rákos állapot), vagy a Bethesda-klasszifikáció (ASCUS bizonytalan, LSIL alacsony fokú és HSIL magas fokú hámtelérés) jelölései találhatóak. (Szöveti diagnózis esetén a rákmegelőző állapotot CIN1-CIN3 megjelöléssel osztályozzák.) HPV-gyanú esetén azonos helyről vett mintából HPV-vizsgálattal lehet eldönteni, hogy valóban fertőzésről van-e szó, és pontosan a HPV melyik típusáról.

Előfordulhatnak olyan esetek, amikor a rákos betegség kialakulása már elkezdődött, azonban a kenetben mégsem látják az elváltozásokat. Ezeket álnegatív eredményeknek nevezzük. Ennek ellenkezője is előfordulhat, hogy a kenet alapján tévesen merül fel a rákmegelőző állapot gyanúja, holott valójában a betegség nincs jelen, ez utóbbiakat álpozitív eseteknek nevezzük. A HPV-fertőzés kimutatása a méhnyakrákszűrés mellett segít elkerülni a fenti téves diagnózisokat.

HPV nélkül gyakorlatilag nincs daganat, tehát ha a bizonytalan leletek (pl. ASCUS, P3), LSIL illetve HPV-gyanú esetében HPV-vizsgálatot is végeznek, melynek eredménye negatív, akkor ki lehet jelenteni, hogy nagy valószínűséggel kizárható a rákmegelőző elváltozás jelenléte, műtéti beavatkozásra nincs feltétlenül szükség. A citológiai szűrés és a HPV-kimutatás együttes alkalmazásával szinte teljes biztonsággal kimondható a diagnózis és megfelelő kezelés kezdhető!

Pozitív HPV-lelet birtokában, de egyéb szervi elváltozások nélkül, műtét vagy egyéb beavatkozás nem indokolt! Önmagában a HPV-pozitív lelet mindössze annyit jelent, hogy figyeljenek jobban magukra és a leletet követően maximum 6-12 hónapon belül ismét jelentkezzenek szűrésre.

Hogyan fertőz a HPV?

A HPV az egyik leggyakoribb szexuális úton terjedő fertőzés, mellyel a szexuálisan aktív felnőttek 80 százaléka találkozik élete során. A HPV szexuális érintkezéssel terjed, legtöbbször hüvelyi vagy végbélben végzett közösülés révén. Mivel a HPV sokszor nem okoz tüneteket, a legtöbb férfi és nő úgy kapja el és adja tovább, hogy észre sem veszi. Több mint 40 HPV-típus adódhat át szexuális érintkezés révén, melyek nők esetében a szeméremtest, hüvely, méhszáj, a gát és a végbélnyílás környékét fertőzhetik meg, férfiak esetén a nemi szervek és a végbélnyílás környékének bőrét. Az óvszerrel való védekezés jelentősen csökkentheti a fertőzés esélyét, azonban nem nyújt teljes védelmet, hiszen a HPV bőrérítkezés útján is átadható.

Milyen HPV-vizsgálat létezik?

Magyarországon létezik olyan laboratóriumi vizsgálat, amely nőkben és férfiakban is ki tudja mutatni a HPV jelenlétét. A GenoID HPV-teszt eredménye azt is megállapítja, hogy pontosan melyik típus található meg a szervezetben. A méhnyakrákszűrés alkalmával nem történik automatikusan HPV-teszt, az orvosnak külön kell kérnie. A vizsgálat országszerte számos nőgyógyásztól, bőrgyógyásztól és urológustól kérhető.

A leleten szereplő „HPV-gyanú” a citológus megállapítása. Ennek egyértelmű igazolására és a kockázat szerinti típuskimutatáshoz HPV-tesztet kell végeztetni!